

LI'I JA' SVUN TI APOXTOL PABLOE TI ISTS'IBABE TI MUCH'UTIC XCH'UNOJIC SC'OP RIOX TA ESTADO GALACIAE

¹ Vo'on Pabloon, yaj'apoxtolon ti Cajvaltic Je-suse. Ma'uc crixchano ti listac ta yalel a'yuc li sc'op Rioxe. Ja' listac ta yalel a'yuc ti Je-sucristoe xchi'uc ti Jtotic Riox ta vinajele ti ixcha'cuxes loq'uel ta smuquenal ti Jesucristoe.

² Chajc'oponticotic tal ta vun ti jayvo'oticotic li'i, vo'oxuc ti ach'unojic xa li sc'op Rioxe ti butic jteclumal nacaloxuc ta estado Galaciae. ³ Ac'u yac'boxuc crasia ti Jtotic Riox ta vinajele xchi'uc ti Cajvaltic Jesucristoe. Junuc me avo'onic, mu me c'usi xal avo'onic. ⁴ Ti Cajvaltic Jesucristoe iyac' sba ta milel ta scoj jmultic yo' xcom o cu'untic li c'usitic chopol li' ta sba balamile. Yu'un ja' yech isc'an ti Jtotic Riox ta vinajele. ⁵ Yech'o ti ja' chquich'tic ta muc' ta sbatel osile. Toj lec ti ja' yech chc'ote.

Ja' li' yaløj ti mu c'usi yan ti xu' chicuxiotic o ta sbatel osile, ja' no'ox ti Jesucristoe

⁶ Toj ch'ayel o co'on avu'unic ti oy jayvo'oxuc ti ora avicta abaic ta yich'el ta muc' ti Rioxe. Ti istoj amulic ti Cristoe, ja' yo' xacuxiic o ta sbatel osile, yech'o ti layiq'uic ti Rioxe. Lavie yan xa o c'usi chach'unic ti chacuxiic o ta sbatel osil ti avalojique. ⁷ Mu c'usi yan ti chicuxiotic o ta sbatel

osile, ja' no'ox li c'usi lalcalbeique. Li c'usi no'oxe, yu'un oy much'utic chayalbeic ti ma'uc yech ta ch'unele, yech'o ti oy chavicta abaique. Yu'un mu jamluc chalic ti ja' no'ox chac' cuxlicotic ta sbatel osil ti Cristoe. ⁸ Pero mi oy much'u chtal yalboxuc sc'op Riox ti mu xco'olaj chac c'u cha'al lalcalbeique, ac'u ac'batuc castico yu'un ti Rioxe, muc ta alel much'uuc, ac'u mi vo'oticotitic, ac'u mi anjel ta vinajel. ⁹ Li c'usi lalcalbeique, chacalbeic to otro j'ech'el. Mi oy much'u chayalbeic sc'op Riox ti mu xco'olaj chac c'u cha'al ach'unojique, ac'u ac'batuc castico yu'un ti Rioxe.

¹⁰ Ti ja'uc ta jc'an ti lec chiyil li crixchanoetique, ma'uc yech lalcalbeic ti yechuque. Ti ja'uc ta jc'ane che'e, yu'un mu jch'un c'usi chiyalbe ti Jesucristoe. Lavie ja' ta jc'an ti lec chiyil ti Rioxe, yech'o ti ja' yech lalcalbeique.

Ja' li' yalaj ti t'ujbil ti Pabloe ti chalbe sc'op Riox ti much'utic ma'uc xchi'il ta jurioale

¹¹ Vo'otic ti jchi'il jbatic ta xch'unel li sc'op Rioxe, ti ay cal ava'iic ti ja' no'ox chac' jcuxlejaltic ta sbatel osil ti Jesucristoe, ma'uc crixchano isnop. ¹² Ma'uc crixchano liyalbe lixchanubtas. Ja' liyalbe ti Jesucristoe.

¹³ Ava'yojic xa ti c'usi ijpas ti c'alal ja' to'ox yech jch'unoj chac c'u cha'al xch'unojic li jchi'iltac ta jurioale ti c'alal mu to'ox ta jch'un ti ja' chac' jcuxlejaltic ta sbatel osil ti Cristoe. Iquilba-jin tajmec li much'utic xch'unojic li sc'op Rioxe. Yu'un ta jch'aybe sc'oplal ti caloje. ¹⁴ Li c'usitic jch'unoj to'ox xchi'uc li jchi'iltaque, vo'on más jna'be smelol. Ja' mu masuc sna'beic smelol li

jchi'iltac ta ch'iele. Ti caloje, mu jc'an ti ta xch'ay ti c'usitic ixch'unic ti jtot jme'ticotit ti ta más vo'nee yu'un sjunul to'ox co'on jch'unoj uc. ¹⁵ Pero ti Rioxe list'uj ti c'alal mu to'ox chi'ayane. Yu'un lec yo'on, yech'o ti liyiq'ue. ¹⁶ Ti c'alal liyiq'ue, iyac' cojtiquinbe ti Xch'amale yo' xacalbe o ava'iic vo'oxuc ti ma'uc juriooxuque, ti ja' chac' jcuxlejaltic ta sbatel osil ti Xch'amale. Ti c'alal liyiq'ue, muc much'u ijac'be ti c'usi ta jpase. ¹⁷ Muc bu ay jac'be ta Jerusalén ti much'utic ba'yi i'ochic ta yalel a'yuc li sc'op Rioxe. Ora libat ta Arabia. Ts'acal to lisut ta jteclum Damasco.

¹⁸ Ja'to libat ta Jerusalén ti c'alal iloc' oxib jabile. Ja' ba jvula'an li Pedroe. Tey ijchi'in vo'lajuneb c'ac'al. ¹⁹ Muc bu iquil li yan xchi'iltac ta yalel a'yuc li sc'op Rioxe, stuc no'ox iquil li Jacoboe, li yits'in Cajvaltic Jesuse. ²⁰ Ti Rioxe yiloj ti yech li c'usi chajts'ibabeique, muc bu ta jnop.

²¹ Ts'acal to libat ta estado Siria xchi'uc ta estado Cilicia. ²² Li much'utic yich'ojic ta muc' Cristo ta estado Judeae, mu to'ox xiyojtiquinic. ²³ Ja' no'ox ya'yojic jc'oplal: “Ti much'u liyilbajinotic to'oxe, ti ta'ox xch'aybe sc'oplal li sc'op Rioxe, lavie chal xa ti ja' chac' jcuxlejaltic ta sbatel osil ti Jesucristoe”, xi ti lo'il iya'iique. ²⁴ “Colaval”, xutic ti Rioxe ti iquich' xa ta muc' ti Jesucristoe.

2

¹ Ti c'alal iloc' chanlajuneb jabile, libat ta Jerusalén noxtoc xchi'uc li Bernabee. Iquic' ech'el li Tito uque. ² Ti libat ta Jerusalemene, yu'un ja' yech isyules ta jol ti Rioxe. Ja' ay jc'opon ti much'utic ti stuquic no'ox sna'beic smelol avalojic c'usi yaloj

ti Cajvaltique. Ja' ay calbe ya'iic ti c'u x'elan chacalbeic vo'oxuc ti ma'uc juriooxuque, ti ja' chac' jcuxlejaltic ta sbatel osil ti Cajvaltic Jesucristoe. Ti ay calbeique, yu'un ja' mu jc'an mi mu co'oluc li c'usi chalcoticotique. Yu'un mi mu co'oluque, yic'al mu c'usi bal o li c'usi ta jpase. ³ Pero lec iya'iic ti c'u x'elan chcal li sc'op Rioxe. Li Tito jchi'uc ech'ele ma'uc jchi'ilticotic ta jurioal, pero muc xalic ti persa chich' circuncisione. ⁴ Pero oy jayvo' ti much'utic xch'unojic sc'op Riox ti ta alele, mucul i'ochic uc ti c'alal li'ochoticotique. Ja' och ya'iic mi oy tey jchi'uc ti much'u muc bu yich'oj circuncisione. Yu'un chalic ti persa chich'ic circuncisión li much'utic ma'uc jchi'ilticotic ta jurioale mi ta xch'unic li sc'op Rioxe. Yan li vo'otique jch'unojtic xa ti ja' chac' o jcuxlejaltic ta sbatel osil ti Rioxe ti iquich'tic xa ta muc' ti Jesucristoe. ⁵ Ti iyalic ti persa chich' circuncisión li Titoe, muc bu ijch'unticotic. Yu'un ja' mu jc'anticotic ti chavicta abaic ta xch'unel ti ja' no'ox chac' jcuxlejaltic ta sbatel osil ti Cajvaltic Jesuse chac c'u cha'al lalcalbeic onoxe. Li c'usi lalcalbeique, yu'un yech.

⁶ Ti ay jc'opon li much'utic ti stuquic no'ox sna'beic smelol avalojic ti c'usi yaloj ti Cajvaltique, lec iya'iic li c'usitic ta jpase. Li vo'one mu c'u jcuenta o mi más ep c'usi yilojic c'usi spasojic. Ti Rioxe co'ol chiyiloticotic. ⁷ Iyilic ti vo'on t'ujbilon ti chacalbeic ti c'usi yaloje, vo'oxuc ti ma'uc juriooxuque, chac c'u cha'al li Pedroe ti ja' t'ujbil ti chalbe li jchi'iltac ta jurioale. ⁸ Ti Rioxe ti i'albon li Pedroe ti chalbe sc'op Riox li jchi'iltac ta jurioale, ja' liyalbe uc ti chacalbeic vo'oxuc ti ma'uc juriooxuque.

⁹ Li Jacoboe, xchi'uc li Pedroe, xchi'uc li Juane, ti stuc no'ox sna'beic smelol avalojic li sc'op Rioxe, iyilic ti ja' st'ujon ti Rioxe, istsac jc'obticotic xchi'uc li Bernabee. Ja' seña ti co'ol chcalcitic a'yuc li sc'op Rioxe. Lec iya'iic ti chcalcitic ava'iic sc'op Riox vo'oxuc ti ma'uc juriooxuque. Ja' no'ox yech tey chalbeic sc'op Riox li jchi'iltac ta jurioale. ¹⁰ Ja' no'ox liyalbotitic ti ac'u jc'uxubintitic li me'onetique. Lec ica'i ti ja' yech liyalbeique yu'un ja' onox yech ta jpas.

Ja' li' yalaj ti i'albat yu'un Pablo ti chopol c'usi tspas ti Pedroe

¹¹ Ts'acal to ital ta Antioquía li Pedroe, tey c'ot staon. Li Pedroe icalbe ta sat ti ma'uc yech li c'usi ispase. ¹² Yu'un li ta ba'yie ixch'un ti chba xchi'in ta ve'el lachi'ilique, vo'oxuc ti ma'uc juriooxuque. Pero itaqueic tal jayvo' jchi'iltac yu'un li Jacoboe ti xch'unojic sc'op Rioxe. Ja'ic ti much'utic chalic ti persa chich'ic circuncisión li much'utic ma'uc jchi'iltitic ta jurioal mi ta xch'unic li sc'op Rioxe. Ti c'alal mu to'ox chulique, jun to'ox yo'on ta xchi'in ta ve'el achi'ilic li Pedroe. Ti c'alal iyulique, mu xa sc'an xchi'in ta ve'el yu'un ixi' mi chopol chbat sc'oplal. ¹³ Li yan jchi'iltaque ti xch'unojic li sc'op Rioxe, ja' ixchanic c'usi ispas li Pedroe. Ja' no'ox yech li Bernabee ixchan uc. Co'ol xa sjolic, mu xa sc'an xchi'inic ta ve'el lachi'ilique. ¹⁴ Yech'o un ti c'alal iquil ti ma'uc yech tspaceic chac c'u cha'al yalaj ti Cajvaltice Jesuse, ja' yech lic calbe ta bail ta satil li Pedroe: “Li vo'otique jch'unojtic to'ox ti ja' chicuxiotic o ta sbatel osil li smantaltac Rioxe. Pero lavie mu xa jch'untic ti ja'

chicuxiotic o ta sbatel osile. Yech'o un ma'uc onox yech smelol ti mu xa jchi'intic ta ve'el li much'utic ma'uc jchi'iltic ta jurioale chac c'u cha'al ijpastic to'oxe. Lavi mu xa xachi'ine, co'ol xchi'uc ja' chac'an ti ac'u xch'unic ti ja' chcuxiic o ta sbatel osil li mantaletique ti mu xa bu jch'unojtic ti ja' chicuxiotic o li vo'otique.

¹⁵ Li vo'otique juriootic onox li'ayanotic yech'o ti ca'yojtic li smantaltac Riox ti iyal ti Moisesse. Ma'uc yechotic chac c'u cha'al li much'utic ma'uc jchi'iltique ti muc bu xa'iic li smantaltac Rioxe, yech'o ti c'usuc no'ox spasique. ¹⁶ Li vo'otique jna'ojtic ti ma'uc ch'abal o jmultic chiyilotic Riox li smantaltaque, ti ja' no'ox ch'abal o jmultic chiyilotic mi ta jch'untic ti ja' istoj jmultic ti Jesucristoe. Yech'o ti ijch'untic xa li vo'otique, yech'o ti ch'abal xa jmultic chiyilotic ti Rioxe. Li smantaltaque muc much'u ti ch'abal o smul ch'ile yu'un ti Rioxe yu'un mu xch'un cu'untic.

¹⁷ Vo'otic ti jch'unojtic xa ti ja' ch'abal o jmultic chiyilotic Riox ti istoj jmultic ti Cristoe, mi ta jnoptic ti ta jta o jmultic ti c'alal ta jpastic c'usi lec chil ti Cristoe, co'ol xchi'uc ja' xa chisujotic ta mulil ti Cristoe. Pero mu yechuc. ¹⁸ Ja' mulil mi chlic to jch'untic noxtoc ti ja' chicuxiotic o ta sbatel osil li smantaltac Rioxe. ¹⁹ Lavie mu xa jch'untic ti ja' chicuxiotic o ta sbatel osil li smantaltac Rioxe yu'un mu xch'un cu'untic. Jch'unojtic xa ti ja' chac' jcuxlejaltic ta sbatel osil ti Cajvaltice Jesuse, yech'o ti spas xa cu'untic li c'usitic lec chil ti Rioxe. ²⁰ Ti c'alal iquich'tic ta muc' ti Cristoe, co'ol lichamotic ya'el jchi'uctic yu'un ijch'untic ti mu c'usi xu' jpastic yo' xicuxiotic o ta sbatel osile.

Ja' xa scuentainojotic ti Cristoe. Mu xa jtucticuc, xchi'inojotic xa, yech'o ti spas xa cu'untic li c'usitic leque. Yu'un jch'unojtic ti ja' chiscoltaotique yu'un ja' Xch'amal ti Rioxe. Yu'un sc'anojotic, yech'o ti iyac' sba ta milel ta scoj jmultique. ²¹ Mu me xquictatic xch'unel ti ta slequil no'ox yo'on ti ch'abal jmultic chiyilotic ti Rioxe. Ti ja'uc ch'abal o jmultic chiyilotic li smantaltaque, mu c'u stu ti ay chamuc ta cruz ti Cristoe", xcut li Pedroe.

3

Ja' li' yaloj ti ja' no'ox ta xchi'inatic yu'un Ch'ul Espiritu ti much'utic ta xch'unic ti ja' istoj jmultic ti Jesucristoe

¹ Li vo'oxuque, jgalaciaetic, toj sonsooxuc yu'un ach'unic xa lo'loel. Yu'un mu xa xach'unic ti ja' no'ox chac' jcuxlejaltic ta sbatel osil ti Jesucristoe. Ti c'alal icalticotic ava'iique, ach'unic. Co'ol xchi'uc avilic ya'el ti jipil ta cruz ti Cristoe, yu'un jamal lacalbeic. ² Oy c'usi chajac'beic. Ti tal xchi'inoxuc ti Ch'ul Espiritue, ¿mi ja' ti ach'unbeic smantaltac ti Rioxe, o mi ja' ti ach'unic ti ja' istoj jmultic ti Cristoe? ³ ¿Mi'n toj sonsooxuc ya'el? ¿Mi'n chanopic ya'el ti mu xa persauc chascoltaic ta spasel c'usi lec chil Riox ti Ch'ul Espiritue ti ja' islecubtas avo'onic ti c'alal lic ach'unique? ¿Mi'n spas xa avu'unic atuquic ti avalojique? ⁴ ¿Mi'n la yech no'ox ti avac' avocolic ti c'alal lic ach'unique? Chcal vo'one, mu yechuc no'ox. ⁵ Ti layac'be achi'inic Ch'ul Espiritu ti Rioxe, ti chac' avilic ti oy slequilal syu'elale, ¿mi ja' ti ach'unbeic smantaltac ti Rioxe o mi ja' ti ach'unic ti ja' istoj jmultic ti Cristoe?

Ja' li' yaloj ti i'albat yu'un Riox ti Abraame ti jun smom chac' jcxulejaltic ta sbatel osile

⁶ Ti Abraame ixch'un ti yech ti c'usi chal ti Rioxe, yech'o ti ch'abal smul i'ilee. ⁷ Mi ja' yech jch'unojtic uque, ch'abal jmultic chiyilotic ti Rioxe chac c'u cha'al ch'abal smul i'ile ti Abraame. ⁸ Ti Rioxe snopoj onox ti chach'unic uque, vo'oxuc ti ma'uc juriooxuque, ti ch'abal amul chayilic uque, yech'o ti ja' yech ts'ibabile: “Ti amome ja' ta sta o bentsiyon ti jaylajuntos crixchanoetic ta sba balamile”, x'utat onox yu'un Riox ti Abraame. ⁹ Yech'o un ti much'utic ta xch'unic chac c'u cha'al ixch'un ti Abraame, ch'abal smul ch-ileic chac c'u cha'al ch'abal smul i'ile ti Abraame.

¹⁰ Ti much'utic tsnopic ti ja' chcuxiic o ta sbatel osil li smantaltac Rioxe, sc'oplal xa ch-ac'batic castico yu'un ti Rioxe. Ja' onox yech ts'ibabil chac li'i: “Ti much'utic mu xch'unic scotol li smantaltac Rioxe ti ts'ibabil comele, ta x'ac'batic castico yu'un ti Rioxe”, xi ts'ibabil. ¹¹ Muc much'u ti ch'abal o smul ch-ile yu'un Riox li smantaltaque yu'un yaloj onox ti Rioxe: “Ti much'utic ch'abal smulic chquile ja' ti much'utic xch'unojic ti vo'on ijto-jbeique, ja' ta xcuxiic ta sbatel osil”, xi ti Rioxe, xi ts'ibabil. ¹² Ti much'utic ta xch'unic ti ch-ac'bat scuxlejalic ta sbatel osil yu'un ti Rioxe, mu xa c'usi tspasic yo' xcuxiic oe. Yan ti much'utic ta snopic ti ja' chcuxiic o ta sbatel osil li smantaltac Rioxe, persa ta xch'unic scotol li mantaletique. Yu'un yech onox ts'ibabil ta sc'op Riox: “Ti much'utic ta xch'unic scotol li jmantaltaque, ta xcuxiic o ta sbatel osil”, xi ti Rioxe, xi ts'ibabil.

¹³ Ti mu xch'un cu'untic li smantaltac Rioxe, sc'oplal ox chba quich'tic castico. Pero ti castico

sc'oplal ox chquich'tique, ja' iyich' ti Cristoe ti c'alal ijipanat ta cruze. Yu'un yech onox ts'ibabil ta sc'op Riox: “Ti much'u chjipanat ta te'e ja' chv-inaj o ti iyich' castico yu'un ti Rioxe”, xi ts'ibabil. ¹⁴ Ti ja' iyich' castico ti Cristoe ti sc'oplal ox chquich'tique, ja' yo' ch'abal o amulic chayilic ti Riox uque, vo'oxuc ti ma'uc juriooxuque, chac c'u cha'al ch'abal smul i'ile yu'un Riox ti Abraame. Ti much'utic ja' yech ta xch'unique ta xchi'inatic yu'un ti Ch'ul Espíritue ti yaløj onox Riox chaq'ue.

¹⁵ Vo'otic ti jchi'il jbatıc ta xch'unel li sc'op Rioxe, ta xcal ava'iic c'u x'elan ta jpastic trate xchi'uc li jchi'iltique. Ta jpasbetic svunal, ta xcac' jpirmatic yo' xvinaj o ti ta xc'ot ti c'usi ijpastic tratee. Muc much'u xu' tstup', muc much'u xu' tsp'oles. ¹⁶ Ja' no'ox yech ti c'alal i'albat yu'un Riox ti Abraame ti ja' ta staic o bentısyon crixchanoetic ti smome, sc'oplal no'ox jun smom, ja' ti Cristoe. Ma'uc jc'oplal jcotoltıctic ti smomotıctic ti Abraame. ¹⁷ Ti c'alal yech i'albat yu'un Riox ti Abraame, sc'an to'ox cuatrocientos treinta jabil xal sman-taltac ti Rioxe. Ti c'alal iyal li smantaltaque, muc xch'ay o ti c'usi i'albat ti Abraame. ¹⁸ Ti ja'uc chicuxıotic o ta sbatel osil li smantaltac Rioxe, mu c'usi bal o ta jch'untic chac c'u cha'al ixch'un ti Abraame. Pero ti Abraame icuxi ta sbatel osil ti ixch'un ti yech ti c'usi chal ti Rioxe. Yech'o un ma'uc chicuxıotic o ta sbatel osil li smantaltac Rioxe.

Ja' li' yaløj ti ja' no'ox chquiltic o ti oy jmultic li smantaltac Rioxe

¹⁹ Yech'o un ¿c'usi stu li smantaltac Rioxe? mi xachıique, chcal ava'iic c'usi stu. Li smantaltac

Rioxe ja' yo' iyilic o ti oy smulique. Ja' no'ox itun ti c'u sjalil mu to'ox ta xtal ti jun smom Abraame ti i'albat yu'un ti Rioxe, ja' ti Cristoe. Ti i'ay ti Cristoe, ich'ay sc'oplal li smantaltac Rioxe. Chv-inaj ti mu masuc tsots sc'oplal cha'i smantaltac ti Rioxe, yu'un anjeletic no'ox i'albat yu'un ti Moisesese. Ti Moisesese ja' xa iyalbe ti jtot jme'ticotic ti ta más vo'nee. ²⁰ Pero ti c'alal iyal ti Rioxe ti c'uxi xu' chicuxiotic ta sbatel osile, ma'uc mantal istac ech'el, iyalbe stuc ti Abraame.

²¹ Mi ta jnoptic ti ja' ich'ay o sc'oplal ti c'usi ba'yi yaloj ti Rioxe ti c'alal iyal li smantaltaque, mu yechuc. Ti ja'uc ilecub o co'ontic li smantaltac Rioxe che'e, ch'abal jmultic ti yechuque. ²² Pero ts'ibabil onox ta sc'op Riox ti jcotoltic oy jmultique, ja' yo' jch'untic o ti ja' no'ox chac' jcxulejaltic ta sbatel osil ti Jesucristoe chac' c'u cha'al i'albat yu'un Riox ti Abraame.

²³ Ti c'alal mu to'ox ta xtal ti much'u istoj li jmultique, ta jch'untic smantaltac Riox ti calojtique, pero mu xch'un cu'untic. Jmultic no'ox ijtatic, yech'o un ja' ijc'antic ti ac'u taluc ti much'u ta stoj li jmultique. ²⁴ Ti muc xch'un cu'untic li smantaltac Rioxe, ja' iquiltic o ti mu xicuxiotic ta sbatel osil ta jtuctique, ti persa ta jc'antic coltaele. Lavi ijch'untic xa ti ja' istoj jmultic ti Cristoe, ch'abal xa jmultic chiyilotic ti Rioxe. ²⁵ Lavi ijch'untic xa ti ch'abal jmultic chiyilotic ti Rioxe, mu xa bu jch'unojtic ti ja' ch'abal o jmultic chiyilotic li smantaltaque.

²⁶ Lavi ach'unic xa uc ti ja' istoj jmultic ti Jesucristoe, vo'oxuc ti ma'uc juriooxuque, xch'amalotic xa Riox jcotoltic. ²⁷ Yu'un avalic

ti ja' chavich'ic ta muc' ti Cristoe ti jayvo' avich'ic vo'e. ²⁸ Lavi une muc ta alel mi jurio o mi ma'uc, mi mozoinbil o mi ch'abal, mi ants o mi vinic, jun chayilic ti Jesucristoe. ²⁹ Lavi avich'ojic xa ta muc' ti Cristoe, smomoxuc xa Abraam chil ti Rioxe. Yech'o un ta onox xacuxiic ta sbatel osil uc chac c'u cha'al i'albat yu'un Riox ti Abraame.

4

¹⁻² Chacalbe ava'iic smelol ti c'usi lacalbeique. Caltic no'ox ya'el ti oy jun creme ti c'ox to'ox icom ti c'alal icham ti stote. Yu'un ti c'ox toe, mu to xu' chich'be entrucal li c'usuc yu'un ti stote, pero ta sts'itesat yu'un ti much'utic sa'oj comel ti stote. Albilic onox comel ti c'usi ora chac'beic entrucal. Ti c'alal c'ox to'oxe, co'ol xchi'uc mozoil ti creme yu'un pasbil to'ox ta mantal ac'u mi ja' onox chich' scotol ti c'usuc yu'un ti stote. ³ Ja' no'ox yechotic ya'el uc. Co'olotic to'ox xchi'uc mozoil ya'el yu'un naca to'ox mantal ta jch'untic. Calojtic ti ja' chicuxiotic o ta sbatel osile. Pero yaloj onox ti Rioxe ti ta sta yora ti chiyac'botic ti c'usuc yu'une. ⁴ Ti c'alal ista yorae, istac tal ti Xch'amale. Ti c'alal itale, ja' yech i'ayan chac c'u cha'al vo'otic yu'un i'ayan ta jun ants. Ixch'un mantal uc chac c'u cha'al li vo'otique ti naca to'ox mantal ta jch'untique. ⁵ Ti itale, tal stoj jmultic vo'otic ti jnopojtic ti ja' chicuxiotic o ta sbatel osil li c'usitic ta jpastique. Lavi istoje, xu' xa chixch'amalinotic o ti Rioxe.

⁶ Ti c'alal lixch'amalinotic ti Rioxe, istac tal xchi'inotic ti Ch'ul Espiritue chac c'u cha'al ichi'inat ti Xch'amale, yech'o ti "Tot", xcutic xa ti Rioxe. ⁷ Yech'o un ma'uc xa mozoiloxuc,

xch'amaloxuc xa ti Rioxe. Lavi xch'amaloxuc xae, ta onox xaxch'acbeic ti c'usitic ac'bil yu'un Jtotic Riox ta vinajel ti Jesucristoe.

Ja' li yaløj ti mu xa me jch'untic ti c'usi chismo-zoinotic ya'ele

⁸ Ti c'alal mu to'ox chavich'ic ta muc' ti Riox ta vinajele, santoetic to'ox avich'o'jic ta muc'. ⁹ Pero lavi avich'ic xa ta muc' ti Rioxe, más lec xcaltic ti ja' laxch'amalinic ti Rioxe, ¿c'u yu'un ya'el ti ja' lic achabiic noxtoc li c'ac'ale ti mu xicuxiotic o ta sbatel osile? ¿Mi ja' chac'anic ti co'ol xchi'uc mo-zoiloxuc noxtoque? ¹⁰ Yu'un chachabiic xa c'ac'al chac c'u cha'al ta xchabiic c'ac'al li jchi'iltac ta jurioale. Ja' li sliqueb jujun ue, li sliqueb jujun jabile, li sc'ac'alil q'uinetique. ¹¹ Chcat co'on avu'unic yu'un yic'al yech no'ox ti lacalbeic li sc'op Rioxe.

¹² Vo'otic ti jchi'il jbatic ta xch'unel li sc'op Rioxe, ja' ta jc'an ti ja' yechoxuc chac c'u cha'al li vo'one, ti muc ta alél chca'i li smantaltac Rioxe. Co'ol xchi'uc muc bu ca'yøj ya'el chac c'u cha'al muc bu ava'yøjic ti c'alal mu to'ox chach'unic li sc'op Rioxe. Ti x'elan chacalbeique, mu'nuc oy amulic cu'un. Ja' no'ox chacalbeic o yu'un ach'unic xa lo'loel. ¹³ Ana'o'jic ti ja' ta scoj li chamele ti tey lijali j ta alimalique, yech'o ti ical ava'iic li sc'op Rioxe, yech'o ti ach'unique. ¹⁴ Ti c'alal ipone, muc xalabanicon, muc xap'ajicon. Avich'icon ta muc'. Yu'un co'ol xchi'uc anjel avilicon. Yu'un co'ol xchi'uc Jesucristo avilicon. ¹⁵ ¿C'u yu'un ti mu xa bu jun avo'onic ta jtojole chac c'u cha'al jun to'ox avo'onique? Xu' chcal ti jun to'ox avo'onique yu'un mu vocluc aq'uelicon ti c'alal ipone. Xu' xa ya'el ava'iic ti chapits sbec' asatic chavac'becone.

16 Lavi une, ¿mi ja' acrontaicon o ya'el ti lalcalbeic c'u xa'elanique?

17 Ti much'utic chaxchanubtasic ta alele, sc'anojoxuc yilel pero mu ta slequiluc yo'onic. Yu'un ja' tsc'anic ti mu xa xach'unic li c'usi chcale yo' ja' xa xavich'ic o ta muq'ue. 18 Ti x'elan chcale, mu'nuc chopol chca'i ti oy much'u chaxchanubtasique. Ti ja'uc chlecub o avo'onic ti c'usi chaxchanubtasic oe, lec ti yechuque yu'un muc bu li' jchi'ucoxuc scotol c'ac'ale. 19 Vo'oxuc ti co'ol xchi'uc jch'amaloxuc chca'ie, chcat co'on avu'unic tajmec. Co'ol xchi'uc jun ants ti yatoj yo'on ti c'alal mu to'ox chcole. Ti c'alal xcole, jun xa yo'on. Ja' no'ox yech jun co'on uc mi iquil ti j'ech'el ach'unic ti ja' no'ox chac' jcuxlejaltic ta sbatel osil ti Cristoe. 20 Ti li'uc jchi'ucoxuque, ma'uc yech tsots chacalbeic ti yechuque, yu'un chquil mi jun avo'onic ta stojol ti Cajvaltique. Ti x'elan tsots chacalbeic tale, ja' ti chcat co'on avu'unique.

Ja' li' yaloj c'usi seña ti Agare ti quiaraile xchi'uc ti Sarae ti ma'uc quiaraile

21 Vo'oxuc ti chac'an chach'unic li smantaltac Rioxe, albecon ca'i mi muc bu xava'iic ti co'ol xchi'uc smozootic ya'el li mantaletic mi ja' ta jch'untique.

22 Ts'ibabil ta sc'op Riox ti iyil cha'vo' screm ti Abraame. Ti june yol squiara; ti june yol yajnil.

23 Ti i'ayan yol ti quiaraile, ma'uc ta smantal ti Rioxe; smantal no'ox stuquic. Ti i'ayan yol ti yajnil onoxe, ja' ta smantal ti Rioxe. 24 Ti cha'vo' antsetique ja' seña ya'el ti cha'tos c'usi iyal ti Rioxe. Ti jtose ja' ti iyal smantaltac ta vits Sinaie. Ti Agare

ti quiaraile ja' seña ya'el ti iyal smantaltac ti Rioxe. Yu'un ti much'utic ta xch'unic ti ja' chcuxiic o ta sbatel osil li mantaletique, co'ol xchi'uc mozoiletic ya'el. ²⁵ Li smomtac Agare Agar isbiin yu'unic li vits Sinaí ta Arabiae. Li jchi'iltac ta jurioale ti chc'otilanic ta muc'ta templo ta Jerusalene, ja' yoltac ya'el ti Agare, yu'un co'ol xchi'uc mozoimbilic yu'un li mantaletique, yu'un xch'unojic to ti ja' chcuxiic o ta sbatel osile. ²⁶ Li vo'otique ja' jme'tic ya'el ti Sarae ti ma'uc quiaraile, yu'un mu xa jch'untic ti ja' chicuxiotic o ta sbatel osil li smantaltac Rioxe. Yu'un ja' xa jlumaltic li vinajele, co'ol xchi'uc ja' xa ya'el ti ach' Jerusalene, yu'un tey ti much'u chac' jcuxlejaltic ta sbatel osile. ²⁷ Ja' yech ts'ibabil ta sc'op Riox chac li'i:

Li vo'oxuque, j'israeletic, co'oloxuc xchi'uc jun ants ti mu sna' x'alaje,
 pero ts'acal to ep ta xp'olesbat yol yu'un ti Rioxe.
 Ja' jutuc no'ox yol ti much'u sna' x'alaje.
 Yu'un ta jch'ay lachi'iltac ta Jerusalene,
 ja' ti much'utic mu xiyich'ic ta muq'ue.
 Ts'acal to ta xquic' tal ti much'utic chiyich'ic ta muq'ue.

Más xa epic, más jun yo'onic,
 xi ts'ibabil.

²⁸ Vo'otic ti jchi'il jbatc ta xch'unel li sc'op Rioxe, co'olotic xchi'uc ti Isaque ti ja' ta smantal Riox i'ayane. Yu'un yaloj onox ti chixch'amalinotic uque. ²⁹ Ti otro jun screm ti Abraame iyilbajin ti Isaque ti i'ayan ta syu'el ti Ch'ul Epíritue. Ja' no'ox yech lavie, ch-ilbajinvanic ti much'utic ta snopic ti ja' chcuxiic o ta sbatel osil li c'usitic tspas stuquique. ³⁰ Pero ja' yech chal li sc'op

Rioxe: “Taco loq'uel xchi'uc yol li quiaraile. Li yole mu xu' chich'be comel li c'usuc yu'un stote. Ja' chich' comel li yol li much'u ma'uc quiaraile”, xi. ³¹ Yech'o un vo'otic ti jchi'il jbatit ta xch'unel li sc'op Rioxe, ma'uc yolotic ya'el ti quiaraile. Ja' yolotic ya'el ti much'u ma'uc quiaraile. Yu'un yalobjotic onox ti Rioxe ti chiyac'botic li c'usuc yu'une.

5

Ja' li'yaloj ti j'ech'el ac'u jch'untic ti muxicuxiotic o ta sbatel osil li c'usiticuc mantalile

¹ Vo'otic ti co'olotic to'ox xchi'uc mozoile yu'un icac'tic to'ox persa xch'unel li mantaletique yu'un ijnoptic ti ja' chicuxiotic o ta sbatel osil ti caloj-tique, lavi ijch'untic xa ti ja' chac' jcuxlejaltic ta sbatel osil ti Cristoe, liloc'otic xa ta mozoil ya'el. Yech'o un mu xa me xach'unic noxtoc ti chacuxiic o ta sbatel osil ti c'usi lec chapasic ti avalojique.

² A'yic me li c'usi chacalbeique, vo'on Pabloon. Mi chanopic ti ja' ch'abal o amulic chayilic Riox mi chavich'ic circuncisione, ja' mu c'u stu chc'ot ti istoj jmultic ti Cristoe. ³ Chacalbeic noxtoc. Mi chanopic ti ja' ch'abal o amulic chayilic Riox mi chavich'ic circuncisione, persa chach'unic scotol li smantaltaque yo' ch'abal o amulic chayilique. ⁴ Ti mi yech chanopique, ma'uc xch'amaloxuc ti Cristoe, yu'un chanopic ti ja' ch'abal o amulic chayilic Riox ti chach'unbeic li smantaltaque. Yu'un ja' xa mu xach'unic ti ta slequil no'ox yo'on ti Rioxe ti ch'abal amulic chayilique. ⁵ Vo'otic ti jch'unojtic ti ja' istoj jmultic ti Cristoe, ja' chiyalbotic ti Ch'ul Espíritue ti ch'abal jmultic chiyilotic ti

Rioxe ti c'alal xic'ototic ta stojole. ⁶ Lavi quich'ojtic ta muc' ti Cristoe, muc ta alel mi quich'ojtic circuncisión, mi ch'abal. Li c'usi tsots sc'oplale, ja' ti chic'uxubinvanotique, ti chic'anvanotique, yo' xvinaj o ti ja' quich'ojtic ta muc' ti Cajvaltic Jesuse.

⁷ Ti ta ba'yie lec ach'unic. Lavie chavat xa avo'onic yu'unic ti much'utic ma'uc yech li c'usi chalique. ⁸ Ti c'usi chayalbeique, ma'uc yech yaloj ti Rioxe. Ti Rioxe layiq'uic yo' xacuxiic o yu'un ta sbatel osile. ⁹ Na'ic me ti co'ol xchi'uc svuquesobil xch'ut li pane. Ac'u mi jset' xcac'tic pero chvuc o xch'ut scotol li pane. Ja' no'ox yech, ac'u mi jun ti much'u ta xch'un ti oy c'usi yan tsc'an ch'unele yo' xacuxiic o ta sbatel osile, c'unc'un chlic socbe sjol li yane. ¹⁰ Li vo'one jpatoj co'on ti co'ol quich'ojtic ta muc' ti Cajvaltic Jesuse, ti mu xch'ay xava'iic li c'usi co'ol jch'unojtique. Yan ti much'u chayaq'uic ta at-o'one, chich' onox castico, muc ta alel mi ich'bil ta muc', o mi ch'abal.

¹¹ Vo'otic ti jchi'il jbatic ta xch'unel li sc'op Rioxe, oy much'utic chalic ti chcal to ti persa chavich'ic circuncisione. Ti yechuc chcale, muc much'u chis-crontain ti yechuque, yu'un ja' tsc'anic. Pero lavi chcal ti ja' no'ox chicuxiotic o ta sbatel osil ti icham ta cruz ta scoj jmultic ti Cristoe, ja' chicrontainat o. ¹² Ti oyuc no'ox c'uxi xch'ac sbaic loq'ucl li much'utic chayaq'uic ta at-o'one, lec bi'a.

¹³ Vo'otic ti jchi'il jbatic ta xch'unel li sc'op Rioxe, ti layiq'uic ti Rioxe, jna'ojtic ti loq'uemoxuc xa ta mozoil ya'ele. Ti loq'uemoxuc xa ta mozoil ya'ele, mu'nuc ja' yo' xapasic o noxtoc li c'usitic chopole. Lavi ac'anoj abaique, co'olco'ol me xacolta abaic. ¹⁴ Mi chac'uxubin achi'ilic chac c'u

cha'al chac'uxubin aba atuquique, yu'un ach'unic xa scotol li smantaltac Rioxe. ¹⁵ Yan mi chasa'be aba amulique, mi chavutilan abaique, q'uelo me abaic yu'un yic'al me xatani o abaic.

Ja' li' yalaj ti chopol li c'usitic chal co'ontique, ti lec li c'usitic chal ti Ch'ul Espíritue

¹⁶ Chacalbe ava'iic ti ja' ch'unic c'usi chayalbeic ti Ch'ul Espíritue yo' mu xapasic o li c'usitic chal avo'onique. ¹⁷ Yu'un li c'usitic chal co'ontique mu xco'olaj xchi'uc ti c'usi chal ti Ch'ul Espíritue, yech'o ti mu spas cu'untic li c'usitic leque ti ta jc'an ta jpastique. ¹⁸ Mi ja' chasp'ijubtasic ti Ch'ul Espíritue, ach'unic xa scotol li smantaltac Rioxe.

¹⁹ Ti much'utic ja' no'ox tspasic li c'usitic chal yo'onique, lec xvinaj. Tsa' yantsic, tsa' yajmulic, ja' no'ox ta yo'onic li c'usitic chopole, mu xq'uexavic. ²⁰ Chich'ic ta muc' santoetic, ch-ilolajic, chc'ac'al-o'ontavanic, ch-ilinic, ch-it'ixajic, hcapanvanic, ja' tsc'anic ti stuquic no'ox jun yo'onique, ta stsob xchi'ilic ta xch'ac sbaic, c'usuc no'ox xch'unic. ²¹ Chac' o sc'ac'al yo'onic mi oy c'usuc cu'untique, chmilvanic, chyacubic, c'usuc no'ox spasic c'alal chyacubique. Chacalbeic noxtoc chac c'u cha'al lalcalbeic xae, ti much'utic ja' yech tspasique, mu x'ochic yo' bu tpsas mantal ti Rioxe.

²² Yan mi xchi'inojotic ti Ch'ul Espíritue, jc'anoj jbatc, jun co'ontic, mu c'usi xal co'ontic, hcuch cu'untic scotol, lec co'ontic, chic'uxubinvanotic, naca yech li c'usi hcaltique. ²³ Mu jtoy jbatc, mu jpastic li c'usitic chal co'ontique. Scotol li c'usitic chac taje, muc much'u xu' chal ti mu xu' jpastique.

²⁴ Vo'otic ti quich'ojtic ta muc' ti Cristoe, co'ol xchi'uc icac'tic xa ta milel ta cruz ya'el li c'usitic chal co'ontique xchi'uc li pich'-o'one, yu'un mu xa jch'untic.

²⁵ Ti xchi'inojotic xa ti Ch'ul Espíritue, ja' ac'u jch'untic li c'usi lec chile. ²⁶ Mu me xcaltic ti mu xa much'u xistaotique, mu me xcac'be jbatic sc'ac'al co'ontic, mu me xquit'ixan jbatic.

6

¹ Vo'otic ti jchi'il jbatic ta xch'unel li sc'op Rioxe, mi oy much'u ista smul avilique, vo'oxuc ti sp'ijubtasojoxuc xa ti Ch'ul Espíritue, c'uxubinic. Ti much'u yech yo'on chba sc'opone, tuc' me xalbe. Pero ac'u me sq'uel sba uc yo' mu xlo'loat oe yu'un jcotoltic lec chca'itic li c'usi chopole. ² Mi yech ta jc'uxubin jbatique, yu'un ijch'unbetic xa smantal ti Cristoe.

³ Mi oy much'u tsnop ti p'ije, ti sna' snopele, stuc no'ox ta slo'lo sba. ⁴ Jujuntal tsc'an chava'i abaic mi lec li c'usitic chapasique. Mi ja' chaq'uelic c'usitic tspasic li yane, mu xava'i abaic, lec c'usi chapasic ti avalojique. Pero mi lic ava'i abaic atuquique, jun avo'onic mi ava'iic ti lec c'usi apasique. ⁵ Ti c'usitic ta jpastic jujuntale, ta xcom ta jbatic.

⁶ Ti much'utic ta xchanubtasatic ta sc'op Rioxe, ac'u yac'beic c'usitic ta xtun yu'un li yajchanubtasvanejique.

⁷ Mu me xalo'lo aba atuquic, yu'un mu stac' jlo'lotic ti Rioxe. Ti c'usitic ta jpastique ja' yech chc'ot jtatic ti c'usi orae. ⁸ Mi ja' ta jpastic li c'usitic lec chca'itique, chopol c'usi chc'ot jtatic,

chi'ochotic ta c'oc' ta sbatel osil. Yan mi ja' ta jpastic li c'usitic lec chil ti Ch'ul Espíritue, lec ti c'usi chiyac'botique, chicuxiotic yu'un ta sbatel osil. ⁹ Yech'o un mu me xtavan xca'itic spasel li c'usitic leque. Mi mu xtavan xca'itique, ta onox jtatic li c'usi leque. ¹⁰ Mi chquiltic ti oy abol sba li crixchanoetique, ac'u jc'uxubintic. Pero ja' más tsots sc'oplal ti ta jc'uxubintic li jchi'iltactic ta xch'unel li sc'op Rioxe.

Ja' li' yaløj ti más tsots sc'oplal iya'i ti Pabloe ti chac' ta ich'el ta muc' ti Cristoe

¹¹ Q'uelavilic, muc'tic li letra li'i, ja' chavilic o ti vo'on lajts'ibabeic li jaychol li'i. ¹² Ti much'utic chayalbeic ti persa chavich'ic circuncisione, ja' ti much'utic tsc'anic ti lec ch-ileic yu'un li yan jchi'iltac ta israelale ti mu to ta xch'unic li sc'op Rioxe. Yu'un mu sc'anic crontainel, yech'o ti mu jamluc chalic ti ja' chicuxiotic o ta sbatel osil ti icham ta cruz ti Cristoe. ¹³ Ti much'utic chalic ti persa chavich'ic circuncisione, muc bu xch'unojic scotol li mantaletique. Ja' no'ox lec cha'iic ti chayac'beic circuncisione yo' xalic o ti svinicoxuc xae. ¹⁴ Li vo'one muc ta alel mi mu xi'ich'e ta muc'. Ja' no'ox chcac' ta ich'el ta muc' ti Cajvaltic Jesucristoe ti icham ta cruz ta scoj jmultique. Ti ja' no'ox chcac' ta ich'el ta muq'ue, co'ol xchi'uc chamemon xa ya'el yu'un mu xa tsotsuc sc'oplal chca'i li c'usitic oy li' ta sba balamile. ¹⁵ Muc ta alel mi quich'ojtic circuncisión, mi ch'abal. Ja' tsots sc'oplal mi lec li co'ontique. ¹⁶ Acotolic ti jayvo'oxuc ach'unojic chac c'u cha'al icale, junuc me avo'onic, mu me c'usi xal avo'onic. Yu'un chaxc'uxubinic ti Rioxe yu'un xch'amaloxuc xa.

¹⁷ Lavie mu xa much'u xu' chal ti ma'uc ya-jtacbalalon ti Cajvaltique yu'un chvinaj ti icac' jvocale, ti limajee. Oy slut'umaltac li jpat jxocone.

¹⁸ Vo'otic ti jchi'iljbatic ta xch'unel li sc'op Rioxe, ac'u yac'boxuc crasia acotolic ti Cajvaltic Jesucristoe.

**Sc'op riox: ja' li' yaloj ti chac' jcxulejaltic ta
sbatel osli ti cajvaltich Jesucristoe
New Testament in Tzotzil Zinacantan; tzo
(MX:tzo:Tzotzil)**

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tzotzil

Dialect: Zinacantan

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tzotzil

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

f6d89cf8-4336-5296-a8d0-5fb6684eee12